

Edna
O'BRIEN

SCĂUNELE ROȘII

Traducere din limba engleză
NADINE VLĂDESCU

NEMIRA

Partea întâi

Cloonoila

Ghilgameș și-a spălat colbul călătoriilor din păr, și-a lepădat toate veșmintele murdare, și-a înfășurat trupul în haine noi, curate, apoi și-a pus pe umeri o mantie cu franjuri, peste care a petrecut banduliera-i strălucitoare.

*

Orașul își ia numele de la râu. Șuvoiul, iute și periculos, se umflă cu o bucurie nebună, aducând cu el bucăți de lemn și sloiuri de gheață. Pe malurile joase, unde apa rămâne prinsă, pietrele, albastre, negre și violet, strălucesc din albia râului, netezite și rotunjite perfect, și totuși parcă ai vedea o grămadă de ouă măricele într-o găleată cu apă. Zgomotul te asurzește.

De pe crengile cele mai subțiri ale copacilor din Folk Park zăpada cade și se topește, scoțând un sunet moale, susurat, iar sculptura aceea nereușită, din metal, un spin în ochii multor localnici, arată mai bine cu un colier răzleț de țurțuri, albastrii în noaptea înghețată. Dacă

s-ar fi aventurat mai departe, străinul ar fi văzut steagurile câtorva țări, semn că locul a devenit acum cosmopolit, și, ca o reverență față de nostalgie, există și mașinării de la o fermă veche, o combină secerătoare, o roată de moară și copia unei colibe irlandeze, de pe vremea când țăranii locuiau în bordeie și mâncau urzici ca să supraviețuiască.

Se oprește la marginea apei, pare hipnotizat de ea.

Bărbos, îmbrăcat într-o haină lungă, neagră, stă pe podul îngust, se uită în jos la șuvoiul învolburat, după care privește în jur, puțin pierdut, prezența lui fiind singura curiozitate în monotonia unei seri de iarnă dintr-un colț îndepărtat de lume, care trece drept oraș și se numește Cloonoila.

După ce va fi trecut multă vreme unii vor fi povestit ciudătenii care se întâmplaseră în aceeași seară de iarnă; câini lătrând înnebuniți, ca atunci când trăsnește, și sunetul privighetorii, ale cărei cântec și triluri nu se auziseră niciodată atât de departe înspre vest. Copila unei familii de țigani, care trăia într-o caravană la malul mării, s-a jurat că l-a văzut pe Pooka Man¹ intrând pe fereastră, cu o toporișcă îndreptată spre ea.

* * *

Dara, un tânăr cu părul făcut țepi și dat cu gel, radiază când aude că încearcă cineva încuietoearea la ușă și se

¹ Spirit din folclorul irlandez, care își schimbă forma și înfățișarea, cel mai adesea fiind văzut sub forma unui câine ori iepure, a unui spiriduș sau a unui bătrân. Are darul vorbirii și este cel mai temut spirit supranatural, deoarece se arată numai noaptea, face rele și dă totul peste cap (n. tr.).

gândește: „În sfârșit, un client“. Din cauza nenorocitelor de legi despre consumul de alcool la șoferi, afacerea merge groaznic, bărbaților însurați și burlacilor din ținuturile mai izolate și mai îndepărtate de coastă le arde gâtulejul după câteva halbe de bere, dar le e prea frică să riște să le și bea, pentru că poliția locală le urmărește fiecare înghițitură, confiscându-le și bucuriile simple ale vieții.

– Bună seara, domnule! spune el și deschide ușa, scoate capul afară, face o remarcă despre vremea îngrozitoare și apoi, ca un fel de început al unei prietenii, rămân amândoi în picioare și-și umplu bărbătește plămâni cu aer.

Dara simți că trebuie să îngenuncheze când se uită mai atent la apariția aceea care semăna cu un sfânt cu barba și părul albe, într-o haină lungă și neagră. Purta mănuși albe, pe care și le scoase încet, deget cu deget, și se uită stingher de jur împrejur, de parcă ar fi fost urmărit. Fu invitat să ia loc în fotoliul cel bun, din piele, de lângă șemineu, iar Dara azvârli în foc câțiva cărbuni și un vârf de zahăr ca să întetească flacăra. Măcar atâta lucru putea face pentru un străin. Venise să se intereseze de o cameră de închiriat și Dara spuse că o să se gândească. După aceea prepară un whisky cald cu miere și cuișoare și ca fundal sonor pune The Pogues, din perioada cea mai nebunatică a trupei. Apoi aprinde câteva capete de lumânare pentru „atmosfera“. Străinul refuză whiskyul și întreabă dacă n-ar putea bea un coniac, pe care-l tot învârtește în paharul larg și apoi îl dă pe gât, fără să spună un cuvânt. Flecar din fire, Dara își spune povestea vieții, doar așa, ca să țină lucrurile în mișcare:

Maică-mea, o sfântă, taică-meu, mare amator de cluburi de tineret, dar foarte împotriva drogurilor și a alcoolului, nepoțica mea, mândria și bucuria mea, tocmai a început școala și are o prietenă nouă, pe care-o cheamă Jennifer, lucrez în două baruri, aici, la TJ's, și la „Castelul“ în weekend, la „Castelul“ vin fotbaliști, niște domni adevărați, mi-am făcut și-o poză cu unu', am citit autobiografia lui Pelé, tare cartea, peste ceva timp o să mă duc în Anglia, pe Wembley, la un meci amical cu Anglia, ne-am luat biletele de avion, șase dintre noi, cazarea la un hostel, o să fie beton, mă duc la sală, fac un pic de cardio și ceva mișcări de plank, îmi place jobul meu, „Dă chix cu pregătirea, pregătește-te să dai chix“, ăsta e mottoul meu, nu beau niciodată la muncă, da' îmi place o halbă bună de Guinness când ies cu băieții, iubesc fotbalul, îmi plac și filmuțele, am văzut un filmuț grozav cu Christian Bale, păi, nu e el Cavalerul întunecat¹, dar alea horror nu-mi plac, nici vorbă.

Vizitatorul s-a însuflețit oarecum, se uită în jur, pare intrigat de obiectele vechi răspândite prin colțurile și cotloanele încăperii, lucruri pe care Mona, proprietărea, le-a strâns de-a lungul anilor – sticle de bere blondă și bere neagră, cartușe de țigări și de trabucuri înscrise cu litere ornamentale, un butoiăș din ceramică, având un robinet aurit și numele regiunii producătoare de sherry din Spania de unde provine, iar, în amintirea unei zile

¹ Personajul principal din filmul omonim american, cu supereroi, *The Dark Knight* (2008, regia Christopher Nolan), inspirat de seria de benzi desenate Batman (n. tr.).

triste, un semn din lemn sculptat, care spune: „Pericol: Noroi Adânc“. Semnul cu pricina, îi explică Dara, aducea aminte că într-o noapte întunecoasă un fermier din Killamuck căzuse în haznaua din curte, iar cei doi băieți ai lui intraseră după el să-l salveze și-apoi și câinele lor, Che, și se înecaseră cu toții.

– Groaznic de trist, absolut trist! spune el.

Habar n-are ce să mai zică, se scarpină în cap cu un creion și-și notează repede numele diferitelor pensiuni, cu părere de rău că majoritatea sunt închise în extra-sezon. Încearcă să sune la „Diarmuid și Grainne“, dar nu răspunde nimeni și în alte trei locuri intră robotul, spunându-le în față apelanților că nu trebuie să lase niciun mesaj. După care își amintește de Fifi, care se făcuse cam ciudată după ce stătuse un timp în Australia, dar nu era acasă, probabil că, zice el, o fi la vreo întâlnire cu meditație sau cu incantații, vreo porcărie New Age cu prana și karma și chestii de-astea. Ultima lui șansă e hotelul „The Country House“, deși știa că e închis și că soțul și soția aveau să plece într-o călătorie lungă în India. Îi răspunde Iseult, soția. Nu se poate, nu se poate. Dar vorba dulce o înmoaie, o noapte, o singură noapte. O cunoștea el bine. Livra chestii acolo, vin și pește proaspăt, chiar și homari de prin împrejurimile cheiului. Strada lor se întindea pe câțiva kilometri, era răsucită și cotită, umbrită de copaci bătrâni, uriași, cu un parc cu căprioare pe o parte și un mic braț al râului ce curgea în oraș, un pod cocârjat și-apoi iar strada, chiar până la peluza din față, unde păunii călcau țanțoș și-și vedeau de treabă. Odată, când tocmai coborâse din camionetă, se întâmplă să dea peste priveliștea asta minunată, un păun

tocmai își deschidea coada, ca o concertină¹, verdele și albastrul ei aveau bogăția unui vitraliu, o adevărată ceremonie spectaculoasă. Unii vizitatori, pare-se, se plângeau de cântecul păunilor noaptea, seamănă cu plânsul jalnic al unui bebeluș, ziceau ei, dar era adevărat, adăugă el, și că oamenilor le trec prin cap tot felul de idei.

Un tinerel intră să se holbeze la ciudatul cu ochelari întunecați și ieși râzând în hohote. Apoi veni una dintre surorile Muggivan și încercă să intre în vorbă cu el, dar el era pierdut în lumea lui, printre propriile lui gânduri, și vorbea singur, în altă limbă. După ce ea plecă, tipul deveni mai relaxat, își lăsă haina să-i alunece de pe umeri și zise că e pe drumuri de multe zile, dar nu și dincotro vine. Dara îi turnă încă un păhărel, de data asta mai îngăduitor cu măsura, și spuse că ar putea să-l treacă pe „condicuță“, pentru că spera că o să tot vină pe la ei.

– E-o onoare să vă primim la noi, domnule, și-l lăsă pe bărbatul obosit cu gândurile lui, notând în caietul de datorii ziua și cele două pahare de coniac.

Vizitatorul spuse că în partea lui de lume coniacul se face din prune obișnuite și din prune goldane, e cunoscut drept *rakija*, și are o tărie de cel puțin 40%. Se bea obligatoriu la botezuri, la nunți și la înmormântarea războinicilor.

– Obligatoriu.

Lui Dara îi plăcu rotunjimea aceluia cuvânt pe limbă.

– Și pe unde vine partea dumitale de lume? îndrăzni el să întrebe.

– În Muntenegru.

¹ Instrument muzical, asemănător cu acordeonul, de formă hexagonală (n. tr.).

La auzul cuvântului „Muntenegru“, își aduse aminte de un alt străin de-acolo, unul cam pustnic, care trăia într-o casă spațioasă, cu vedere la mare și-și plimba câinii de rasă încrucișată cu noaptea-n cap. De moartea lui prematură, petrecută la doar șaiszeci de ani, puțin cam dubioasă. Numai trei persoane îndoliate veniseră la mormântul lui din Limerick, toate trei încovoiate sub o singură umbrelă. Nu-l cunoscuse niciodată, dar auzise de la sergent diverse povești despre cum ar fi fost căutat prin alte părți. Nu i se părea o anecdotă inspirată pentru vizitator.

Ieșise de după teighea, uluit, cum avea să spună mai târziu, de agerimea străinului, de cunoștințele lui, era ca o universitate ambulată într-un singur om. Află despre peisajele frumoase din Muntenegru, despre munți care rivalizau cu Alpii, despre canioane adânci, despre lacuri glaciare numite „ochii munților“ și despre văi înverzite. În stânci erau cioplite biserici și mănăstiri mici, fără ferestre, unde oamenii veneau să se roage în același fel în care se știa că se roagă irlandezii. Celții trăiseră în defileurile Munților Dolomiți și de-a lungul râului Drina în secolele de dinainte de Hristos și legătura dintre Irlanda și Balcani era de netăgăduit. Cărturari care studiaseră hiерoglifele de pe pergamentele și artefactele din mai multe muzee găsiseră urme ce atestau asemănarea dintre armele și armurile pe care le purtaseră.

– Deci poporul tău a suferit nedreptăți la fel ca poporul meu, spuse el.

– O, da, am suferit... Mama mea, care se trage din Kerry, povestea despre masacrul de la Ballyseedy, nouă oameni legați unul lângă altul, cu o grenadă între ei. Un